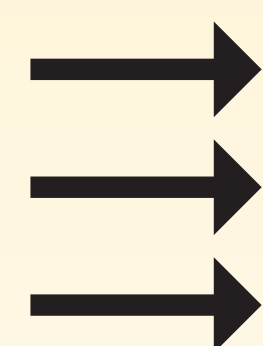

Kupuj mądrze – chronić środowisko!

ZASADA 3R:

1. REDUCE (ograniczanie)
2. REUSE (powtórne użycie)
3. RECYCLE (recykling)

W ŻYCIU CODZIENNYM:

- nie kupuj więcej niż potrzebujesz, nie wybieraj produktów w zbędnych opakowaniach
- nie wyrzucaj zbędnego sprzętu, użyj ponownie lub przekazaj dalej
- segreguj odpady do odpowiednich pojemników, aby zostały przetworzone na nowe produkty

KUPUJ Z GŁOWĄ

Aby mądrze i odpowiedzialnie podejmować decyzje konsumenckie zwróć uwagę na:

OPAKOWANIE – wybieraj produkty pozbawione zbędnych opakowań (np. pasta do zębów tylko w tubce bez dodatkowego kartonika). Sprawdź rodzaj materiału, z którego wykonano opakowanie.

OZNAKOWANIE – powinno zawierać informacje o produkcie oraz rodzaju materiału, z jakiego wykonano opakowanie, a także możliwości recyklingu.

SKŁAD PRODUKTU – zwróć uwagę, jak materiały, użyte do produkcji, oddziałują na środowisko naturalne.

KRAJ PRODUKCJI – kupując produkty regionalne, wspierasz lokalny przemysł oraz chronisz środowisko, wpływając pośrednio na zmniejszenie emisji spalin i zużycia paliwa.

RODZAJE OPAKOWAŃ

Każdy z materiałów, użytych do produkcji opakowań, jest potencjalnym surowcem wtórnym, nadającym się do ponownego przetworzenia.

Aluminium – stosowane głównie do produkcji puszek na napoje. Ich produkcja wymaga wysokiego zużycia energii i wody, co w sposób istotny obciąża środowisko naturalne – z drugiej jednak strony aluminium jest materiałem, który może być wielokrotnie wykorzystywany. Opakowania aluminiowe w całości nadają się do ponownego przetworzenia, dlatego tak ważna jest ich segregacja.

Szkoło – gotowe opakowania mogą być wielokrotnie wykorzystywane bez konieczności ponownego przetwarzania. Natomiast przetapianie szkła pozwala wykorzystywać je nieskończenie wiele razy. W związku z niezwykle długim okresem rozkładu (nawet do 4 tys. lat), szkło musi być segregowane (z uwzględnieniem podziału na bezbarwne i kolorowe) oraz ponownie użyte lub przetworzone.

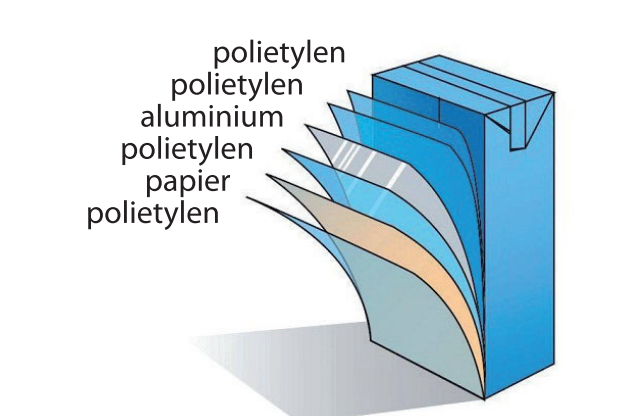
Tworzywa sztuczne – są to głównie opakowania typu PET (butelki na napoje) oraz PE (woreczki foliowe). Ze względu na powszechność zastosowania i długi czas rozkładu, tworzywa sztuczne stanowią znaczne obciążenie dla środowiska. Rozwiązaniem jest kupowanie produktów w opakowaniach zbiorczych oraz prawidłowa segregacja – tworzywa sztuczne poddaje się przetwarzaniu i ponownemu użyciu.

Papier – jako odpad w małym stopniu obciąża środowisko ze względu na szybki czas rozkładu. Aby jednak zaoszczędzić energię, ograniczyć zanieczyszczenia środowiska powstające podczas produkcji papieru i chronić lasy, niezbędna jest segregacja opakowań papierowych do niebieskich pojemników. Papier może być z powodzeniem przetwarzany i stosowany do produkcji nowych wyrobów papierniczych.

Wielomateriałowe – na przykład kartony do przechowywania produktów płynnych (Tetra Pak). Ich złożona budowa (papier, folia polietylenowa, aluminium) powoduje jednak problemy z segregacją: kartony powinny być wyrzucane do żółtych pojemników na metale i tworzywa sztuczne. Selektywna zbiórka tego rodzaju opakowań pozwala, co prawda, w procesie recyklingu skutecznie odzyskać wszystkie składniki, ale w praktyce najczęściej odzyskuje się papier.

OZNAKOWANIA OPAKOWAŃ

Na każdym opakowaniu producent powinien umieścić zestaw ściśle określonych informacji, m.in.:

- jaki rodzaj materiałów wykorzystano do produkcji opakowania;
- czy istnieje możliwość wielokrotnego użycia opakowania;
- czy opakowanie nadaje się do recyklingu.

41 ALU		aluminium		znak, określający możliwość wielokrotnego użytku opakowania
1 PET		politereftalan etylenu		znak, określający przydatność opakowania do recyklingu
2 HDPE		polietylen dużej gęstości	22 PAP	papier
			20 PAP	tektura falista
3 PVC		polichlorek winylu	21 PAP	tektura inna niż falista
4 LDPE		polietylen małej gęstości	71 GL	szkło bezbarwne
			72 GL	szkło zielone
5 PP		polipropylen	70 GL	szkło brązowe
5 PS		polistyren		

REGULACJE PRAWNE

Oznakowanie opakowań musi być zgodne z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dn. 23 kwietnia 2004 r. (Dz. U. Nr 94 z 2004 r. poz. 927).

SEGREGACJA U ŹRÓDŁA

Polega na segregowaniu odpadów w miejscu ich powstania, czyli gospodarstwach domowych i przedsiębiorstwach.

EKOZNAKI

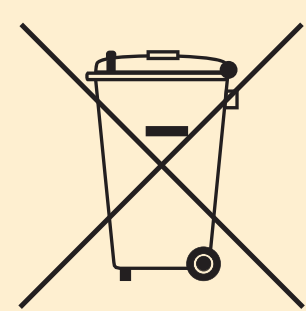
To symbole, których umieszczenie na opakowaniu ma na celu poinformować klienta, czy jest to produkt przyjazny dla środowiska. Ekoznaki są nadawane przez administracje rządowe, naukowców, stowarzyszenia przemysłowe, handlowe lub konsumenckie. Polskim oficjalnym znakiem ekologicznym jest EKO-ZNAK, przyznawany przez Polskie Centrum Badań i Certyfikacji.

Opakowanie z tym znakiem nie wpływa negatywnie na środowisko i spełnia kryteria, dotyczące ochrony zdrowia, środowiska i ekonomicznego wykorzystania zasobów naturalnych.

Główne europejskie wyróżnienie dla produktów, spełniających wysokie normy środowiskowe. Ocena dotyczy całego cyklu życia wyrobu, a produkty z tym znakiem są mniej szkodliwe dla środowiska niż ich odpowiedniki.

Symbol, wskazujący na konieczność selektywnego zbierania urządzeń elektrycznych, elektronicznych i baterii, tak aby ich składniki zostały odzyskane lub bezpiecznie unieszkodliwione.

Żywność opatrzona tym znakiem pochodzi wyłącznie z certyfikowanych gospodarstw ekologicznych. Co najmniej 95% składników wyprodukowano metodami ekologicznymi, pochodzącymi bezpośrednio od producenta.

Znak „Zielony Punkt” oznacza, że producent wniósł wkład finansowy w budowę i funkcjonowanie systemu recyklingu i odzysku odpadów, będącego dziełem polskiej organizacji Rekopol Organizacja Odzysku S.A.

Znak potwierdzający energooszczędność produktów RTV i AGD, mający na celu promowanie produktów energooszczędnych i zmniejszenie wydzielenia gazów, będących bezpośrednią przyczyną efektu cieplarnianego.

Oznaczenie opakowania biodegradowalnego, które w procesie kompostowania nie uwalnia żadnych szkodliwych substancji.

Znak, nakłaniający konsumenta do niezaśmiecania otoczenia i wyrzucania opakowań w miejscach do tego przeznaczonych.

Plansza edukacyjna powstała w ramach projektu „Akademia Odpadowa” finansowanego ze środków:

Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie

Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie

Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie

Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Opracowanie: **Marta Tarabula-Fiertak, Izabela Jaskała**
Korekta: **dr Agnieszka Rozpłochowska-Boniatowska**
Grafika i skład: **Edward Bobel**

Zdjęcia:
www.commonswikimedia.org
www.istockphoto.com
www.office.microsoft.com
Agata Pietrzyk, Marta Tarabula-Fiertak

Stowarzyszenie Ekopsychologia
ul. Grabina 6/18, 32-840 Zakliczyn
www.ekopsychologia.pl
e-mail: ekopsychologia@ekopsychologia.pl

